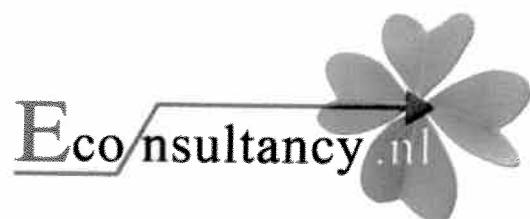

HAALBAARHEIDSANALYSE ECOLOGIE
VERPLAATSING MOTORCROSSTERREINEN

KONINGSWEG

TE SCHAARSBERGEN

GEMEENTE ARNHEM

- * Bodem
- * Waterbodem
- * Water
- * Archeologie
- * Ecologie
- * Milieu

Ecologie

Haalbaarheidsanalyse ecologie verplaatsing motorcrossterreinen Koningsweg te Schaarsbergen in de gemeente Arnhem

Opdrachtgever	Motor- en autoclub MAC Harskamp Hooibrinkweg 6 6732 EM Harskamp
Project	ARN.L11.ECO
Rapportnummer	10106115
Status	Eindrapportage
Datum	2 september 2011
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Drs. B.G.W. Aarts
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ir. J. Mos
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	PLANGEBIEDEN EN VOORGENOMEN INGREEP	2
3.	NATUURWAARDEN.....	5
3.1	MAC Harskamp	6
	Terrein	6
	Huidige natuurwaarden	6
	Actueel leefgebied Natura 2000-soorten	6
	Toekomstige natuurwaarden	7
3.2	MC Arnhem.....	9
	Terrein	9
	Huidige natuurwaarden	9
	Actueel leefgebied Natura 2000-soorten	10
	Toekomstige natuurwaarden	10
3.3	Nieuwe crossterrein	11
	Terrein	11
	Huidige natuurwaarden	11
	Actueel leefgebied Natura 2000-soorten	12
	Toekomstige natuurwaarden	12
4.	ANALYSE	13
4.1	Analyse Natuurbeschermingswet 1998	13
	Huidige situatie	13
	Toekomstige situatie.....	13
	Weging van effecten.....	13
4.2	Analyse Ecologische Hoofdstructuur.....	14
5.	CONCLUSIE	16
	LITERATUUR.....	17
	BIJLAGE 1.....	18
	BIJLAGE 2.....	23
	BIJLAGE 3.....	25

1. INLEIDING

De huidige crossterreinen van MAC Harskamp en MC Arnhem dienen te verdwijnen. Beide motorclubs willen gezamenlijk een nieuw crossterrein realiseren nabij het bestaande crossterrein van MC Arnhem, op een heideterrein op de hoek van de Koningsweg en de A50 ten noorden van Schaarsbergen bij Arnhem. Alle drie deze terreinen zijn gelegen binnen het Natura 2000-gebied Veluwe en de Ecologische Hoofdstructuur, en zijn militair oefenterrein (zij het weinig gebruikt).

Aan Econsultancy is gevraagd een haalbaarheidsanalyse op te stellen van de aspecten betreffende de krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 beschermde natuurwaarden op de drie planlocaties.

De haalbaarheidsanalyse is opgesteld op basis van bestaande natuurgegevens van het Ministerie van Defensie en op basis van de het concept-beheersplan van het Natura 2000-gebied Veluwe. Gegevens over het gebruik van de huidige crossterreinen en het verwachte gebruik van het nieuwe terrein zijn aangeleverd door de heer Wikselaar van MAC Harskamp. Oostzee Stedenbouw vervaardigde een impressie van het nieuwe crossterrein.

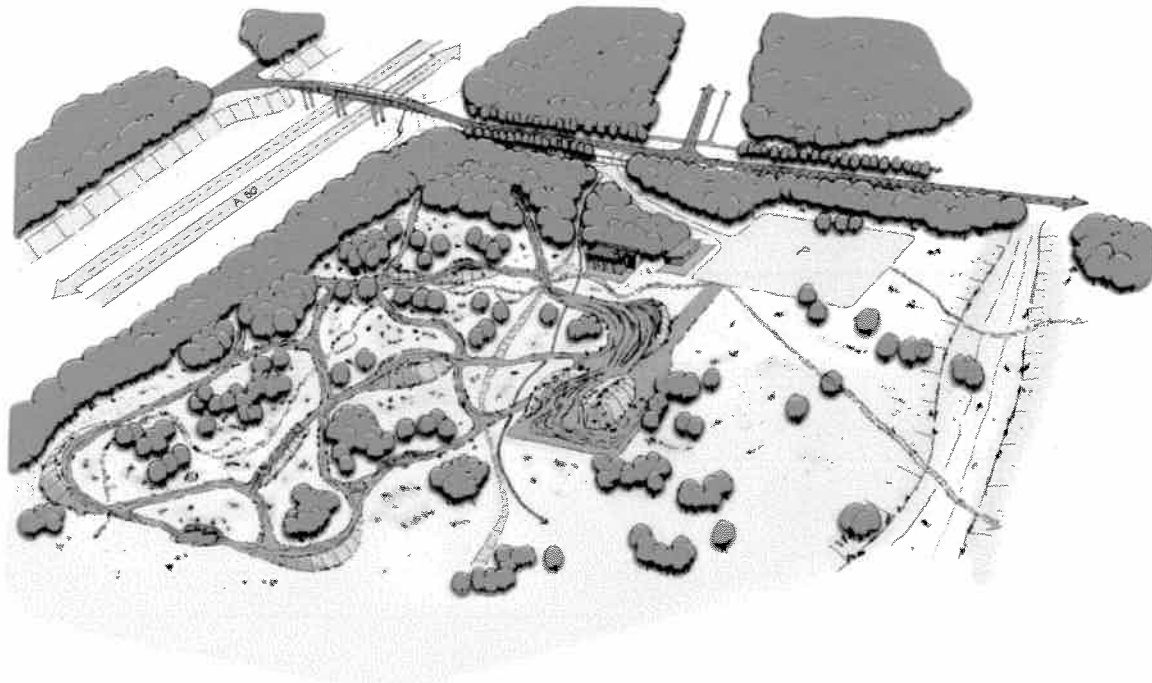
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2. PLANGEBIEDEN EN VOORGENOMEN INGREEP

De voorgenomen ingreep is het beëindigen van de motorcrossactiviteiten op de huidige locaties van MAC Harskamp en MC Arnhem, en het realiseren van een nieuw crossterrein voor beide clubs samen op een nieuw terrein vlakbij het huidige terrein van MC Arnhem bij Schaarsbergen. Dit nieuwe terrein is circa 15,6 ha groot en ligt aan de Koningsweg, circa 5 km ten noordoosten van de kern van Schaarsbergen in de gemeente Arnhem. Het terrein wordt omsloten door de A50, de Koningsweg, de Hooilaan en een militair oefenterrein. De onderzoekslocatie is momenteel begroeid met heide. Op het nieuwe terrein zal, naast de crossbaan, een clubgebouw met bijgebouwen gerealiseerd worden. Ook komt er een wasplaats voor de crossmotoren. Er is voorzien in een natuurinclusief ontwerp van het terrein.

Figuur 1: Bouwvlakken nieuwe crossterrein (ontwerp van initiatiefnemer).

Figuur 2: Impressie van het nieuwe motorcrossterrein. Zicht vanuit het noorden naar het zuiden. Copyright: Oostzee Stedenbouw.

Een kwantificering van de inrichting en de activiteiten op de bestaande crossterreinen en het nieuwe crossterrein is weergegeven in tabel I.

Inrichting

Het huidige oppervlak van beide crossterreinen samen is ongeveer 15 ha. Na samenvoeging op het nieuwe terrein is dat maximaal 10 ha. Het baanoppervlak gaat van 2 ha naar 1,2 ha. Het nieuwe terrein wordt geheel omrasterd. Er zal nieuwe grond opgebracht worden op delen van het terrein. Dit zal in ieder geval schone grond zijn. Het verdient sterke aanbeveling om geen gebiedsvreemde, voedselrijke aarde toe te passen, maar gebiedseigen schrale grond, om te voorkomen dat het terrein begroeid raakt met pionierssoorten die de naburige heideterreinen koloniseren.

Een nieuw element op de beoogde locatie is het clubgebouw dat gerealiseerd zal worden, bebouwing is op beide huidige crossterreinen niet of nauwelijks aanwezig. Door het open karakter van de omgeving zullen de motorcrossbaan en het clubgebouw vanuit het westen en noorden duidelijk zichtbaar zijn in het landschap. Geluid en licht kunnen vrij ver uitstralen. Het gebouw zal landschappelijk ingepast worden, waardoor het minder opvalt in het landschap.

Gebruik

Het aantal crossuren op de nieuwe baan ligt in dezelfde orde van grootte als het huidige gebruik van de baan van MC Arnhem. Dit is dus ongeveer de helft van het gecombineerde gebruik van beide huidige terreinen samen. Het aantal wedstrijd-evenementen gaat van circa 15 naar circa 10 dagen per jaar. Geluidsproductie en uitstoot van uitlaatgassen zullen iets meer dan de helft zijn van de huidige gecombineerde situatie. Het maximaal aantal rijders dat gelijktijdig op de baan aanwezig is, bedraagt voor de locatie Harskamp 40, is voor de huidige locatie Arnhem niet bekend, en zal voor de nieuwe

locatie 40 bedragen. De nieuwe locatie ligt vlak langs de A50 (geluidscontour en uitlaatgassen). Het geluid zal ten opzichte van de oude situatie Arnhem sterk afnemen (met 6 dBA) in verband met de nieuwe geluidsnormen voor crossmotoren per 1 januari 2011 (94 dBA). Door op de nieuwe locatie een crossterrein te realiseren treedt er waarschijnlijk enige geluidsoverlast op op het oude terrein van MC Arnhem. Op beide bestaande crossterreinen is geen sprake van bodemverontreiniging, er is altijd gewerkt met milieumatten per rijder.

Tabel I: Kwantificering van inrichting en activiteiten op de bestaande terreinen en op het nieuwe terrein. Bron: MAC Harskamp.

	Situatie Harskamp maart 2000	Situatie Harskamp huidig (2011)	Nieuwe situatie Harskamp	Situatie bestaande baan Arnhem maart 2000	Situatie bestaande baan Arnhem huidig (2011)	Nieuwe situatie bestaande baan Arnhem	Situatie locatie nieuwe baan Arnhem maart 2000	Situatie locatie nieuwe baan Arnhem huidig (2011)	Nieuwe situatie nieuwe baan Arnhem
Bruto oppervlakte terrein	7,5 Ha	7,5 Ha	0	7,5 Ha	7,5 Ha	0 Ha	N.v.t.	N.v.t.	10 Ha. Max.
Oppervlakte baan	9300 m ²	9300 m ²	0	1,1 Ha	1,1 Ha	0 Ha	n.v.t.	n.v.t.	11800 m ²
Oppervlakte verharding: (met onderverdeling alle verharding)	4000 m ²	4000 m ²	0	3500m ²	3500m ²	0 Ha			Paddock 10.000 m ²
Oppervlakte bebouwing: (met onderverdeling alle bebouwing)	9 m ²	9 m ²	0	n.v.t.	n.v.t.				550 m ²
Bestemming in bestemmingsplan	Bos/militair	Bos/militair	Bos/militair						Militair oefenterrein
Aantal leden (opnemen actief en passief)*	275	250	250	350	350		nvt	nvt	300 – 325
Aantal rijders op de baan*	40	40	0	30 per openstelling gemiddeld			nvt	nvt	40 max.
Uitstoot fijnstof/stikstof per motor*	Onbekend	onbekend	n.v.t.	Nnb		Zie rapport Peutz		Zie rapport Peutz	Nog niet bekend
Hoeveelheid geluid*	Peutz	Peutz		Zie rapport Peutz			onbekend	Onbekend	
Openingstijden*	9 – 18 uur	9 – 18 uur		Zie specificatie			onbekend	Onbekend	
Aantal crosssuren (specificeren)*	16 per week Zat-zondag	16 per week Zat-zondag	0	Zie specificatie	13,5	0	onbekend	onbekend	16,8 uur
Beschrijving evenementen (frequentie/grootte)*	6 wedstrijden 1 bekerwedstrijd	6 wedstrijden 1 bekerwedstrijd		7 Wedstrijden clubverband	8 wedstrijden clubverband	8 wedstrijden clubverband	0	0	10 wedstrijd-dagen

3. NATUURWAARDEN

Gebiedsbescherming

Zowel de huidige twee crossterreinen als de beoogde nieuwe locatie zijn gelegen binnen het Natura 2000-gebied Veluwe en maken onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS-Natuur). Ook zijn alle drie de terreinen in gebruik bij Defensie.

De plangebieden zijn door Econsultancy niet middels veldbezoeken onderzocht op natuurwaarden. In de onderhavige haalbaarheidsstudie is gebruik gemaakt van de werkkaarten bij het beheerplan voor het Natura 2000-gebied Veluwe (Provincie Gelderland, zie Bijlage 1) en inschattingen op basis van luchtfoto's. De werkkaarten van leefgebieden van beschermde habitattypen en broedvogelsoorten moeten gezien worden als aanduidingen van de potenties van locaties voor de betreffende habitats en soorten. Door het huidige gebruik van de locaties (militair oefenterrein, crossactiviteiten) zijn de aangeduide natuurwaarden waarschijnlijk nauwelijks aanwezig op de onderzoekslocaties. De leefgebiedskaarten stemmen dan ook niet geheel overeen met de habitatgeschiktheidskaarten in Sierdsema *et al.* (2008), omdat daarin wel factoren als verstoring door geluid zijn meegenomen. Zo is volgens Sierdsema *et al.* (2008) leefgebied in een strook van enkele honderden meters aan weerszijden van de A50 slechts secundair habitat vanwege de versturende invloed van de snelweg. Precies in deze verstoorde strook liggen de planlocaties bij Schaarsbergen.

Van het Ministerie van Defensie zijn gegevens van broedvogelinventarisaties in 2003 en 2010 gebruikt van de terreinen bij Schaarsbergen (zie Bijlage 2).

Flora- en faunawet

In deze haalbaarheidsstudie worden alleen de natuurwaarden behandeld die relevant zijn in het kader van Natura 2000 (Natuurbeschermingswet 1998) en EHS. In het vervolgtraject dient ook rekening gehouden te worden met planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet, zoals reptielen.

3.1 MAC Harskamp

Terrein

Figuur 3: Crossbaan MAC Harskamp. Bron: Website MAC Harskamp.

Huidige natuurwaarden

In de huidige situatie wordt gecrost in een naaldbos met een open zandige plek. Deze locatie grenst aan een open, zanderig terrein in het noorden en oosten, ouder loofbos in het zuiden en naaldbos in het westen. De natuurwaarden van het crossterrein zelf zijn lager dan die van de omringende gebieden. Het lawaai heeft waarschijnlijk een versturende werking op het voorkomen van diersoorten in de omringende gebieden.

Actueel leefgebied Natura 2000-soorten

Het huidige crossterrein van MAC Harskamp is volgens de werkkaarten bij het concept-beheerplan voor het Natura 2000-gebied Veluwe (Provincie Gelderland) leefgebied voor een aantal broedvogelsoorten (grouwe klauwier, nachtzwaluw, wespandief en zwarte specht, zie tabel II en Bijlage 1), maar niet van beschermde habitatrictlijnsoorten of habitattypen. Het gebied grenst aan gebieden met de beschermde habitattypen en broedvogelsoorten.

Toekomstige natuurwaarden

Door het verdwijnen van de crossactiviteiten op deze plek zal er sprake zijn van een afname van de verstoring. Het gebied zelf wordt daardoor aantrekkelijker voor de doelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen. Ook de kwaliteit van de leefgebieden van doelsoorten in de omringende gebieden wordt groter.

Door herinrichtingsmaatregelen kan het terrein enorm aan natuurwaarde winnen, aangezien het nu voornamelijk naaldbos met weinig natuurwaarden is. Het gebied heeft goede potenties om ontwikkeld te worden als leefgebied voor diverse doelsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe. Het gaat daarbij om de habitattypen als droge heide en stuifzand, en broedvogelsoorten als roodborsttapuit, grauwe klauwier, boomleeuwerik en nachtzwaluw.

Figuur 4: Luchtfoto van de omgeving van het crossterrein van MAC Harskamp. Bron: Provincie Gelderland.

Tabel II: Actuele leefgebieden van habitattypen en broedvogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld voor Natura 2000-gebied Veluwe in de beide huidige crossterreinen van MC Arnhem en MAC Harskamp en in het nieuwe crossterrein bij Schaarsbergen. Bron: Provincie Gelderland, Werkkaarten bij het Beheerplan Veluwe. Rood: leefgebied in het nieuwe terrein, verdwijnt. Donkergroen: leefgebied in het huidige crossterrein, kan door verdwijnen crossactiviteiten weer tot ontwikkeling komen. Lichtgroen: leefgebied in aangrenzende natuurgebieden, kan door verdwijnen crossactiviteiten (vermindering storing) aan kwaliteit winnen. *: Voor draaihals en duinpieper zijn geen werkkaarten beschikbaar, hiervoor zijn de habitatgeschiktheidskaarten in Sierdsema *et al.* (2008) gehanteerd.

		Actueel Leefgebied in Schaarsbergen	Actueel Leefgebied in MC Arnhem	Actueel Leefgebied in MAC Harskamp
Habitattypen				
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	nee	nee	nee
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	nee	nee	nee
H2330	Zandverstuivingen	nee	ja	nee, maar wel grenzend aan
H3130	Zwakgebufferde vennen	nee	nee	nee
H3160	Zure vennen	nee	nee	nee, maar wel grenzend aan
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	nee	nee	nee
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	nee	nee	nee
H4030	Droge heiden	ja	ja (zeer klein gedeelte)	nee
H5130	Jeneverbesstruwelen	nee	nee	nee
H6230	*Heischrale graslanden	nee	nee	nee
H6410	Blauwgraslanden	nee	nee	nee
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	nee	nee	nee
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	nee	nee	nee
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	nee	nee	nee, maar wel grenzend aan
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	nee	nee	nee
H9190	Oude eikenbossen	nee	nee	nee, maar wel grenzend aan
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	nee	nee	nee
Habitatsoorten				
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	nee	nee	nee
H1083	Vliegend hert	nee	nee	nee
H1096	Beekprik	nee	nee	nee
H1163	Rivierdonderpad	nee	nee	nee
H1166	Kamsalamander	nee	nee	nee
H1318	Meervleermuis	nee	nee	nee
H1831	Drijvende waterweegbree	nee	nee	nee
Broedvogels				
A072	Wespendief	ja	ja	ja
A224	Nachtzwaluw	ja	ja	ja
A229	Ijsvogel	nee	nee	nee
A233	Draaihals	(ja)*	(ja)*	ja, volgens Sierdsema grenzend aan kerngebied (zandgebied etc.)
A236	Zwarte Specht	ja	ja	ja (grenst ook aan loofbos)
A246	Boomleeuwerik	ja	ja	nee, maar wel direct grenzend aan
A255	Duinpieper	(ja)*	(ja)*	nee, maar wel grenzend aan kerngebied
A276	Roodborsttapuit	ja	ja	nee, maar wel direct grenzend aan
A277	Tapuit	nee	nee	nee, maar wel direct grenzend aan
A338	Grauwe Klauwier	ja	ja	ja, en grenzend aan groot leefgebied

3.2 MC Arnhem

Terrein

Figuur 5: Huidige crossterrein MC Arnhem (midden-boven) en zoekgebied locatie nieuw crossterrein (rode stippellijn). Bron luchtfoto: Bing maps.

Huidige natuurwaarden

De huidige crossbaan bestaat uit zandbanen in een open heidelandschap. Het terrein grenst in het noorden aan het zweefvliegterrein Terlet, in het oosten en zuiden aan open heide (militair oefenterrein) met daarachter aan de oostzijde de snelweg A50, in het westen aan open, grazig militair oefenterrein met rijbanen. Door het intensieve gebruik zijn de huidige natuurwaarden van het crossterrein zelf waarschijnlijk laag. Tijdens de broedvogelinventarisatie van Defensie is op het crossterrein een territorium van een boomleeuwerik vastgesteld; overige kwalificerende soorten zijn niet aangetroffen. Door de versturende werking van het motorlawaai zijn de natuurwaarden in het aangrenzende heideterrein lager dan ze naar verwachting zouden kunnen zijn zonder deze verstoringsbron.

Actueel leefgebied Natura 2000-soorten

Het huidige crossterrein van MC Arnhem is volgens de werkkaarten bij het concept-beheerplan voor het Natura 2000-gebied Veluwe (Provincie Gelderland) leefgebied voor acht broedvogelsoorten (zie tabel I en Bijlage 1), twee beschermde habitattypen en geen habitatrictlijnsoorten. Het gebied grenst aan gebieden met de beschermde habitattypen en broedvogelsoorten.

Toekomstige natuurwaarden

Door het verdwijnen van de crossactiviteiten op deze plek zal er minder verstoring zijn. Het gebied zelf wordt daardoor aantrekkelijker voor de doelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen. Open zand is een waardevol habitatype op de Veluwe. Er zijn wel beheersmaatregelen nodig om het open zand te behoeden voor dichtgroeien. Ook de kwaliteit van de leefgebieden van doelsoorten in de omringende gebieden wordt naar verwachting groter door het verdwijnen van crossactiviteiten in het gebied.

Door herinrichtingsmaatregelen kan het terrein nog verder aan natuurwaarde winnen. Het gebied heeft goede potenties om ontwikkeld te worden als leefgebied voor diverse doelsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe. Het gaat daarbij om de habitattypen als droge heide en stuifzand, en broedvogelsoorten als roodborsttapuit, grauwe klauwier, boomleeuwerik en nachtzwaluw.

Het terrein zal enige hinder ondervinden van het nieuwe crossterrein, de A50 en van de militaire activiteiten op het aangrenzende militaire oefenterrein. Desondanks kan er kwaliteitsverbetering optreden.

3.3 Nieuwe crossterrein

Terrein

Figuur 6: Beoogde nieuwe locatie crossterrein. Bron luchtfoto: Provincie Gelderland.

Huidige natuurwaarden

Het beoogde nieuwe crossterrein is aangewezen als actueel dan wel potentieel leefgebied voor vele doelsoorten en habitattypen van Natura 2000-gebied Veluwe. Het wordt incidenteel gebruikt als militair oefengebied, en is behoorlijk vergrast. Daarnaast treedt verstoring op door de nabije snelweg A50 en het huidige crossterrein. Het terrein is niet toegankelijk voor recreanten. Tijdens de broedvogelinventarisatie van Defensie zijn op het nieuwe terrein twee territoria van roodborsttapuit vastgesteld; overige Natura 2000-soorten zijn niet aangetroffen. De roodborsttapuit, en andere broedvogelsoorten als veldleeuwerik en kneu, laten ten opzicht van 2003 een achteruitgang zien in dit terrein, mogelijk een gevolg van de vergrassing.

Actueel leefgebied Natura 2000-soorten

Het nieuwe crossterrein is volgens de werkkaarten bij het concept-beheerplan voor het Natura 2000-gebied Veluwe (Provincie Gelderland) leefgebied voor acht broedvogelsoorten (zie tabel I en Bijlage 1), een beschermd habitatype en geen habitatrictlijnsoorten. Het gebied grenst aan gebieden met de beschermde habitattypen en broedvogelsoorten.

Toekomstige natuurwaarden

Door de aanleg van een motorcrossterrein zal de natuurwaarde ter plaatse en in de directe omgeving dalen. Ook heeft het gebied dan geen potentie meer voor de doelsoorten en habitattypen waarvoor deze locatie is aangewezen.

4. ANALYSE

4.1 Analyse Natuurbeschermingswet 1998

Huidige situatie

Beide crossterreinen hebben naar verwachting nauwelijks natuurwaarde. Daarnaast hebben de crossactiviteiten een versturende invloed op de omringende natuurgebieden.

Het beoogde nieuwe crossterrein heeft waarschijnlijk een lage natuurwaarde, gezien de vergrassing en de verstoring door militaire activiteiten, de snelweg A50 en de crossbaan Arnhemse Heide. Volgens de werkkaarten bij het Beheerplan Natura 2000-gebied Veluwe is het gebied potentieel leefgebied voor diverse Natura 2000-soorten.

Toekomstige situatie

Na het beëindigen van de crossactiviteiten op het terrein van MAC Harskamp zal de natuurwaarde van het terrein zonder aanvullende inrichtings- en beheersmaatregelen vrij laag blijven. De kwaliteit van de omringende natuurgebieden zal enigszins toenemen door het wegvallen van de verstoring. Door aanvullende maatregelen kan het terrein aan natuurwaarden winnen. Te denken valt aan het kappen van de naaldbomen om het gebied opener te maken en een geleidelijkere overgang naar het naastgelegen stuifzandterrein te creëren. Door dergelijke maatregelen kan de locatie weer leefgebied worden voor diverse doelsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe, zoals roodborsttapuit, boomleeuwerik en nachtzwaluw.

Na het beëindigen van de crossactiviteiten op het terrein van MC Arnhem zal de natuurwaarde van het terrein zonder aanvullende inrichtings- en beheersmaatregelen vrij laag blijven. De kwaliteit van de omringende natuurgebieden zal enigszins toenemen door het wegvallen van de verstoring. Door aanvullende maatregelen kan het terrein aan natuurwaarden winnen. Open zand (zandverstuivingen) wordt op de Veluwe een steeds zeldzamer habitat. Het crossterrein biedt mogelijkheden om middels maatregelen een open, zanderig karakter te houden. Dit kan een waardevol habitat opleveren, en een leefgebied vormen voor diverse doelsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe, zoals roodborsttapuit, boomleeuwerik en nachtzwaluw. Zonder maatregelen zal het terrein echter dichtgroeien. Door de ligging van het huidige crossterrein van MC Arnhem nabij het nieuw aan te leggen crossterrein zal er sprake zijn van enige verstoring op de oude locatie. Wellicht zijn op het nieuwe crossterrein technische maatregelen mogelijk om de geluidsoverlast naar het oude crossterrein toe te verminderen.

De beoogde nieuwe locatie zal na inrichting als crossterrein geen natuurwaarde hebben. Het veroorzaakt enige geluidsoverlast bij het oude terrein van MC Arnhem.

Weging van effecten

Zonder aanvullende maatregelen:

- Verlies natuurwaarden nieuwe locatie
- Geringe winst natuurwaarden terrein MAC
- Geringe (tijdelijke) winst natuurwaarden terrein MCA

Conclusie: Netto verlies aan natuurwaarden.

Met aanvullende maatregelen:

- Verlies natuurwaarden nieuwe locatie
- Winst natuurwaarden terrein MAC
- Behoorlijke winst natuurwaarden terrein MCA

Conclusie: Netto winst in natuurwaarden.

Advies: Vanuit het natuurbeleid (met name de Natuurbeschermingswet 1998) moet aannemelijk gemaakt worden dat er door de voorgenomen ingreep netto zeker geen verlies aan natuurwaarden op zal treden. Deze zekerheid biedt vooral de variant waarin aanvullende maatregelen getroffen worden. De uitkomst van de variant waarin dat niet gebeurt is minder zeker.

4.2 Analyse Ecologische Hoofdstructuur

Gedeputeerde Staten beschouwen een ruimtelijke ingreep waarvoor een bestemmingsplan moet worden aangepast als een significante aantasting van kernkwaliteiten en omgevingscondities wanneer deze kan leiden tot de hierna volgende effecten. Ten aanzien van de voorgenomen verplaatsing van het crossterrein te Arnhem en de uitgebruikname van het terrein te Harskamp zal per effect worden beoordeeld of deze ook werkelijk aan de orde (kan) zijn.

- Een **vermindering van areaal en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen** en gebieden die aangewezen voor nieuwe natuur en agrarische natuur.

Door de uitgebruikname van beide huidige crossterreinen zal 15 ha worden teruggegeven aan de natuur. De nieuwe locatie betreft maximaal 10 ha waardoor netto sprake is van een toename van areaal.

Ten aanzien van de kwaliteit van het landschap wordt aangesloten bij de geformuleerde conclusies in kader van de Natuurbeschermingswet; Door de huidige crossterreinen terug te geven aan de natuur en het toepassen van gericht (natuur)beheer kan hier een kwaliteitsverbetering worden gerealiseerd. Door daarnaast de nieuwe crossbaan landschappelijk in te passen zal overall geen sprake zijn van kwaliteitsverlies maar naar verwachting verbetering. In Bijlage 3 zijn de natuurbeheertypen weergegeven die in het provinciale Natuurbeheerplan 2011 zijn toegekend aan de planlocaties.

- Een **vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingzones en tussen de verschillende leefgebieden** in de overige delen van de EHS. In het bijzonder de vrije verplaatsing van herten en wilde zwijnen binnen het gehele bos- en natuurgebied van de Veluwe

De nieuwe locatie is gelegen direct langs de A50 waar geen essentiële verbindingzone aanwezig is voor planten en dieren met grof wild in het bijzonder. Verstoring van uitwisselingsmogelijkheden is derhalve niet aan de orde.

- Een **vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is** en als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora en Faunawet.

De locatie van het nieuwe crossterrein betreft een tamelijk vergrast heideterrein. Dit is in mindere mate geschikt voor streng beschermde soorten (Ffwet tabel 2-3). Door de uitgebruikname van beide huidige terreinen en hierbij gericht beheer toe te passen kan dit kansen bieden voor deze soorten. Hierbij kan worden gedacht aan het creëren van (half) open zand voor soorten als zandhagedis en levendbarende hagedis. Er zal in dit geval geen sprake zijn van vermindering van de kwaliteit van het leefgebied.

- Een **vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden** (aaneengeslotenheid).

Te Arnhem zal de realisatie van circa 2,5 ha 'extra' crossterrein op de nieuwe locatie, ten opzichte van de huidige situatie, netto geen verlies van areaal opleveren wanneer de 'teruggave' van Harskamp wordt meegerekend. Op laatstgenoemde locatie zal, onder andere door beheer, een verbeterde natuurlijke aansluiting naar de directe omgeving worden verkregen.

- Een **belemmering voor het verloop van natuurlijke processen** in de grote eenheden.

De realisatie van het nieuwe crossterrein zal geen belemmering veroorzaken voor het verloop van natuurlijke processen. Door de uitgebruikname van de huidige locatie kan dit mogelijk zelfs verbeteren.

- Een **verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van HEN-wateren.**

In de plangebieden en directe omgeving zijn geen HEN-wateren aanwezig.

- Een **verandering van de grond- en oppervlaktewater-omstandigheden** (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewater situatie (verder) aantast.

Zover bekend is dit vooralsnog niet van toepassing. Op de nieuwe locatie zal een wasplaats voor motoren worden ingericht volgens de meest recente milieunormen. Hierdoor wordt verontreiniging van grond- en oppervlaktewater voorkomen.

- Een **verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting** in stiltebeleidsgebieden en stiltegebieden (in geval de norm van 40 decibel wordt overschreden).

Het geluid zal ten opzichte van de oude situatie Arnhem in verband met de nieuwe geluidsnormen (94 dBa) voor crossmotoren met 6 dBa afnemen. Daarnaast is de nieuwe baan gelegen direct langs de snelweg A50, waardoor geluidsbelasting naar verwachting voor een groot deel 'opgaat' in de geluidsbelasting van de A50. Daarnaast zal door de uitgebruikname van de huidige crossbaan een afname van geluidsbelasting plaatsvinden. Netto gezien zal er naar verwachting geen sprake zijn van extra geluidsbelasting.

5. CONCLUSIE

De huidige crossterreinen van MAC Harskamp en MC Arnhem dienen te verdwijnen. Beide motorclubs willen gezamenlijk een nieuw crossterrein realiseren nabij het bestaande crossterrein van MC Arnhem, op een heideterrein op de hoek van de Koningsweg en de A50 ten noorden van Schaarsbergen bij Arnhem. Alle drie deze terreinen zijn gelegen binnen het Natura 2000-gebied Veluwe en de Ecologische Hoofdstructuur, en zijn militair oefenterrein (zij het weinig gebruikt).

Aan Econsultancy is gevraagd een haalbaarheidsanalyse op te stellen van de aspecten betreffende de krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 en EHS beschermde natuurwaarden op de drie planlocaties.

Door de activiteiten op de beide huidige crossterreinen te beëindigen en samen te voegen op een gezamenlijk nieuw crossterrein zal de milieubelasting ongeveer halveren (verstoring, verontreiniging, oppervlaktebeslag). De realisatie van een clubgebouw is een nieuw element ten opzichte van de bestaande situatie op de huidige crossterreinen.

Uit de ecologische analyse blijkt dat er op alle drie de locaties momenteel waarschijnlijk weinig natuurwaarden aanwezig zijn. Door het verplaatsen van de motorcrossactiviteiten naar de nieuwe locatie nemen de natuurwaarden van beide oude crosslocaties (en de aangrenzende natuurgebieden) enigszins toe. De natuurwaarde van de nieuwe locatie neemt af. Netto treedt hierdoor een verlies aan natuurwaarden op. Door in de oude motorcrossterreinen natuurgerichte inrichtings- en beheersmaatregelen te treffen kunnen op die locaties echter leefgebieden gerealiseerd worden voor diverse doelsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe en van het EHS-beleid, en treedt netto winst van natuurwaarden op.

LITERATUUR

Sierdsema, H., J. van Diermen, B. Aarts, L. van den Bremer & A. van Kleunen. 2008. Factsheets van broedvogels in de Natura 2000-gebieden van Gelderland. SOVON-onderzoeksrapport 2008/14. SOVON, Beek-Ubbergen.

Overige bronnen:

Provincie Gelderland 2011a. Atlas Groen Gelderland - Natuurbeheerplan Gelderland 2011.
<http://geodata2.prvglid.nl/apps/groengelderland/>

Provincie Gelderland 2011b. Werkkaarten Concept-Beheerplan Natura 2000-gebied Veluwe.
http://geodata2.prvglid.nl/apps/beheerplan_veluwe/

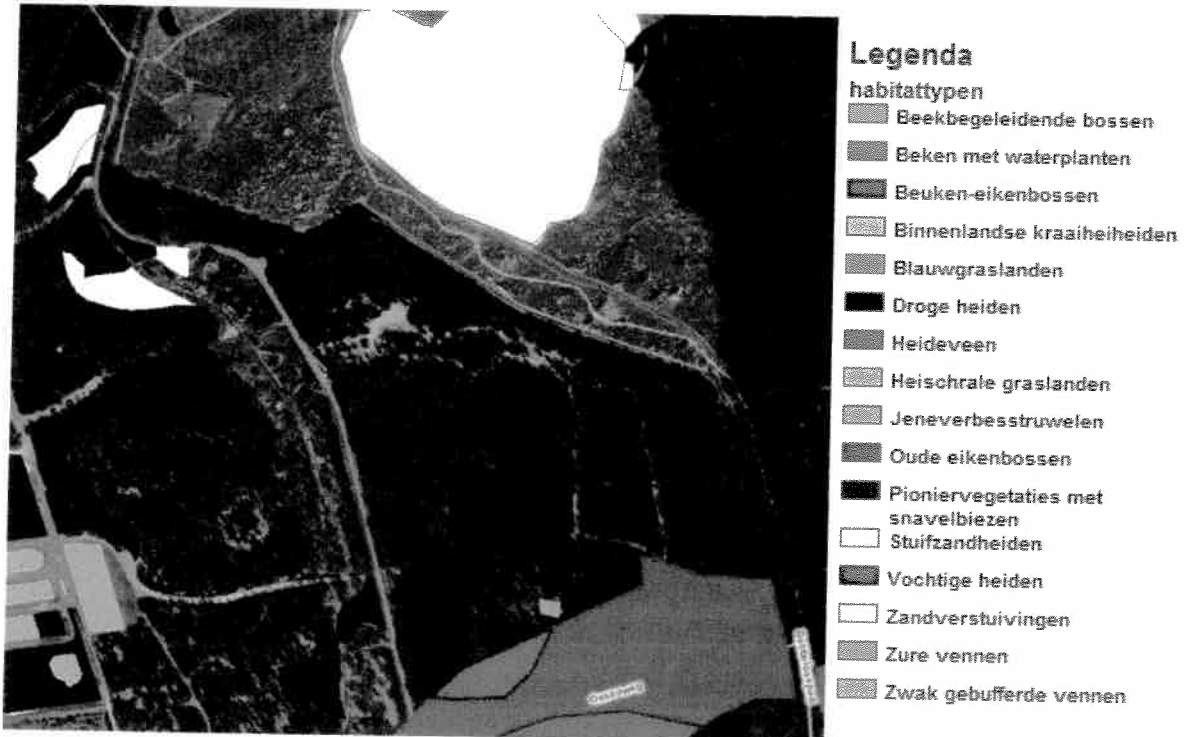
BIJLAGE 1

Kaarten Beheerplan Natura 2000-gebied Veluwe

(bron: Provincie Gelderland, http://geodata2.prvglid.nl/apps/beheerplan_veluwe/)

Crossterrein MAC Harskamp

Habitattypen

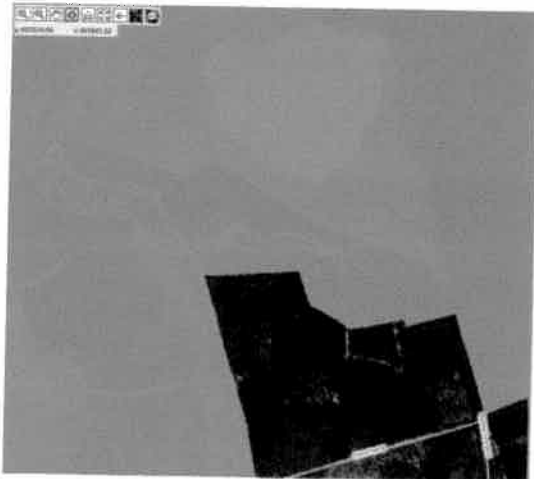
Broedvogels

Boomleeuwerik

Grauwe klauwier

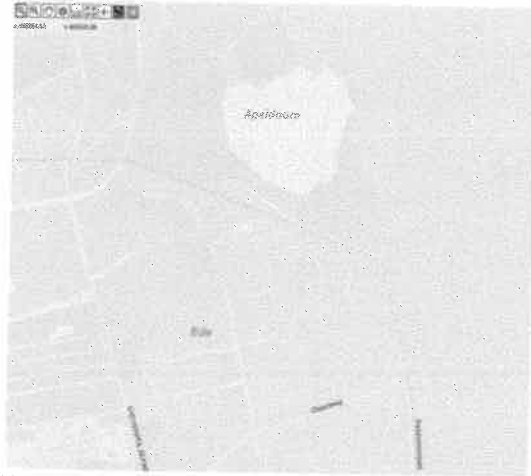
Nachtzwaluw

Roodborsttapuit

Tapuit

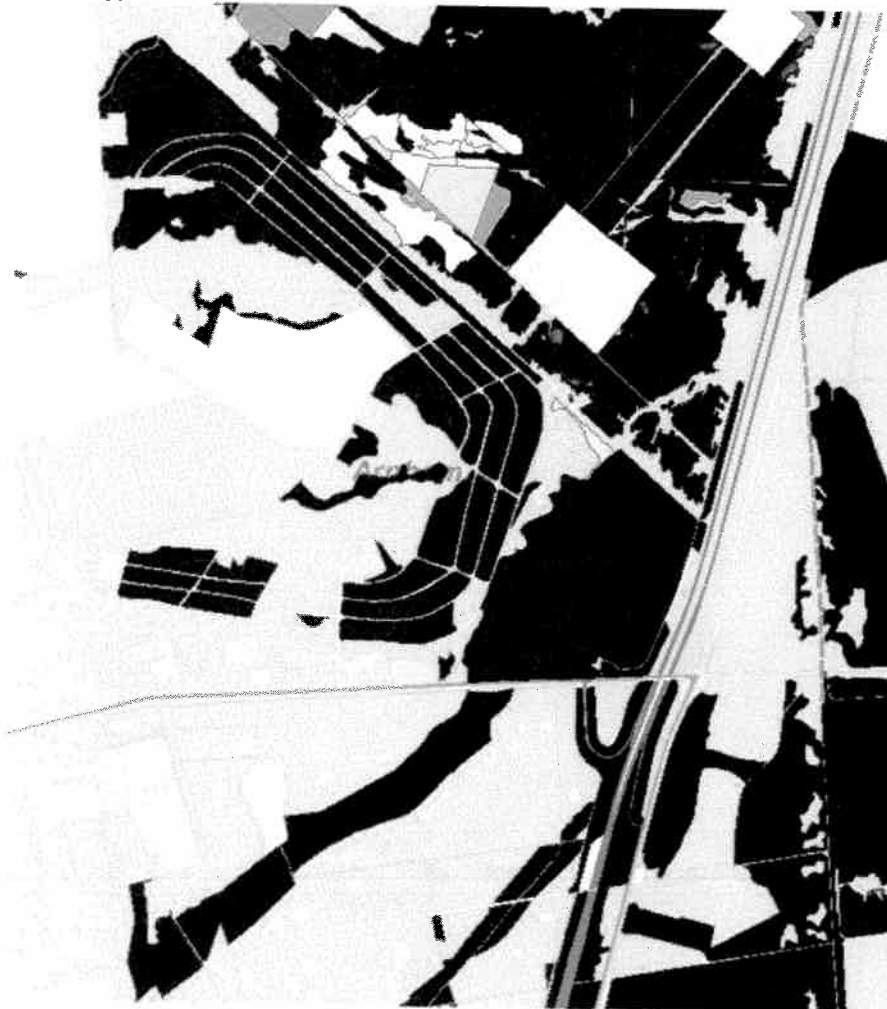
Wespendief

Zwarte specht

Schaarsbergen

Habitattypen

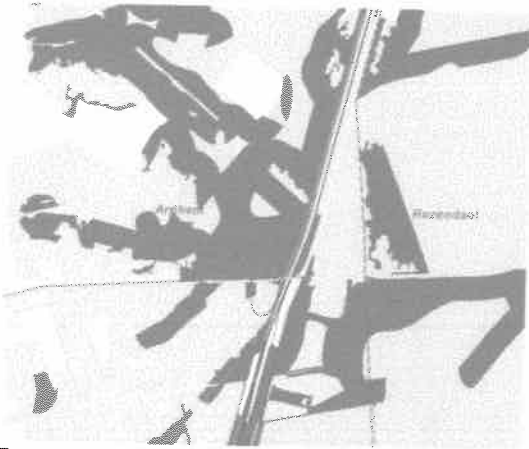

Legenda

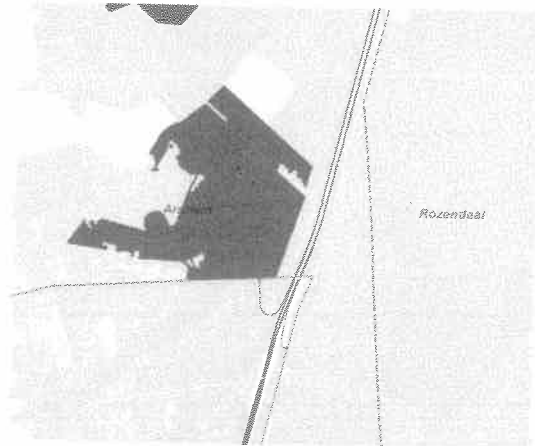
habitattypen

- Beekbegeleidende bossen
- Beken met waterplanten
- Beuken-eikenbossen
- Binnenlandse kraaiheiheid
- Blauwgraslanden
- Droge heiden
- Heideveen
- Heischrale graslanden
- Jeneverbesstruwelen
- Oude eikenbossen
- Pioniervegetaties met snavelbiezen
- Stuifzandheiden
- Vochtige heiden
- Zandverstuivingen
- Zure vennen
- Zwak gebufferde vennen

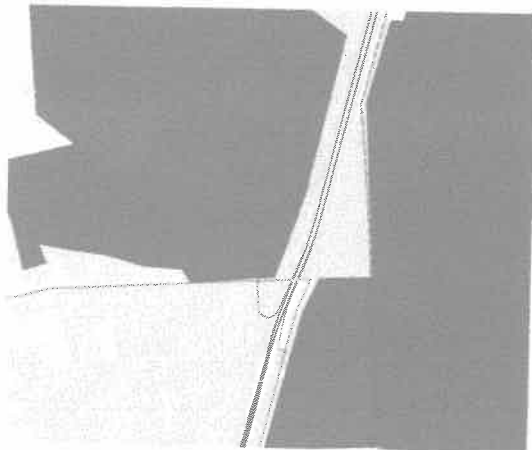
Broedvogels

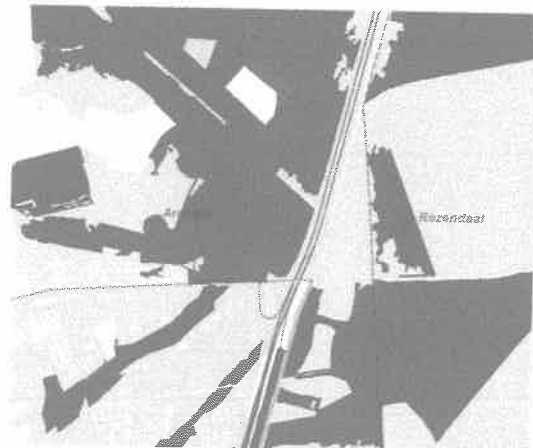
Boomleeuwerik

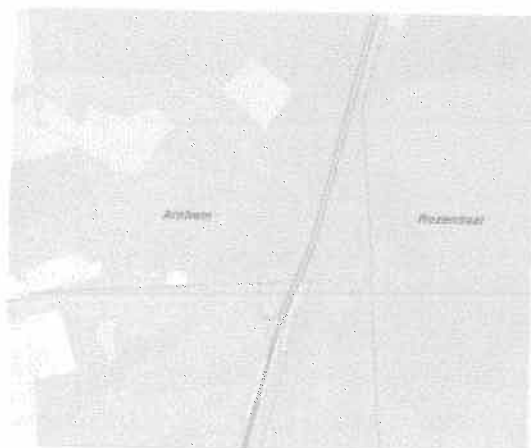
Grauwe klauwier

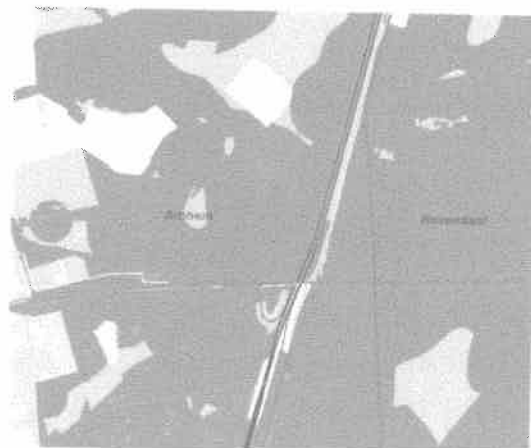
Nachtzwaluw

Roodborsttapuit

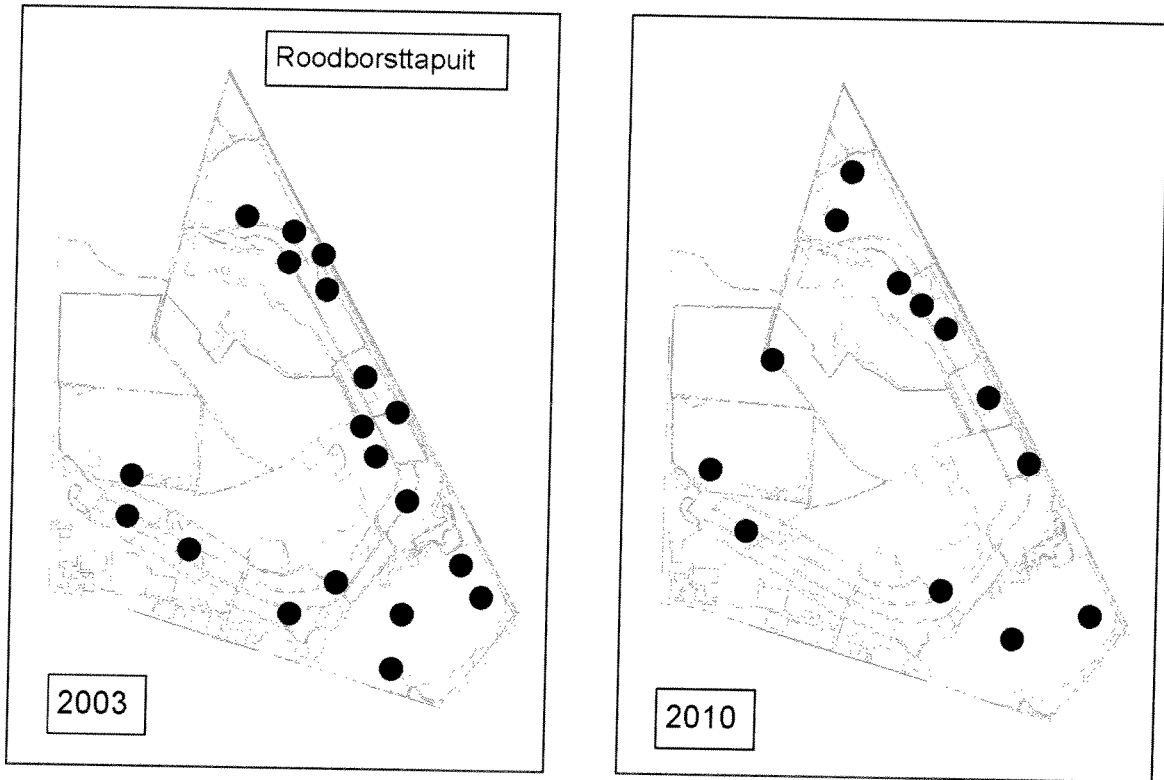
Wespendief

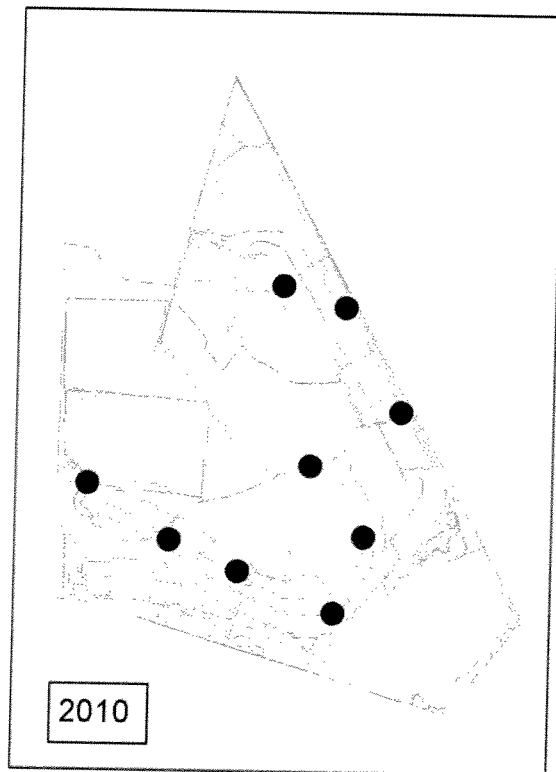
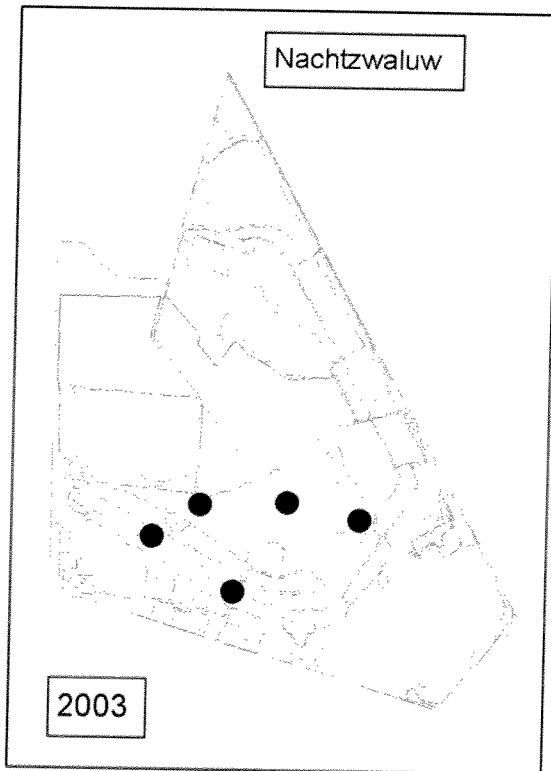
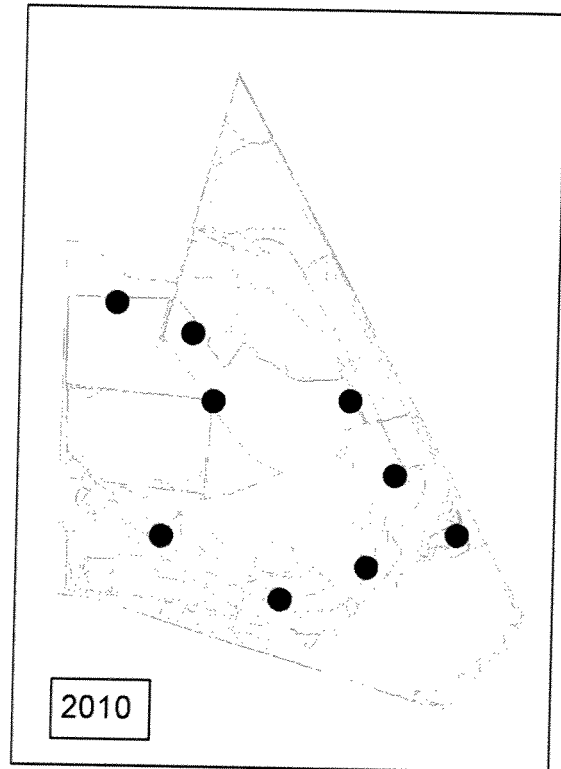
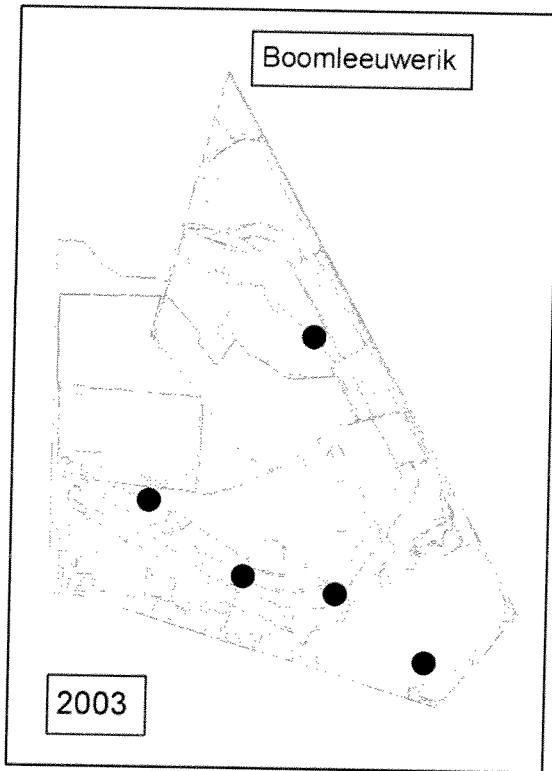

Zwarte specht

BIJLAGE 2

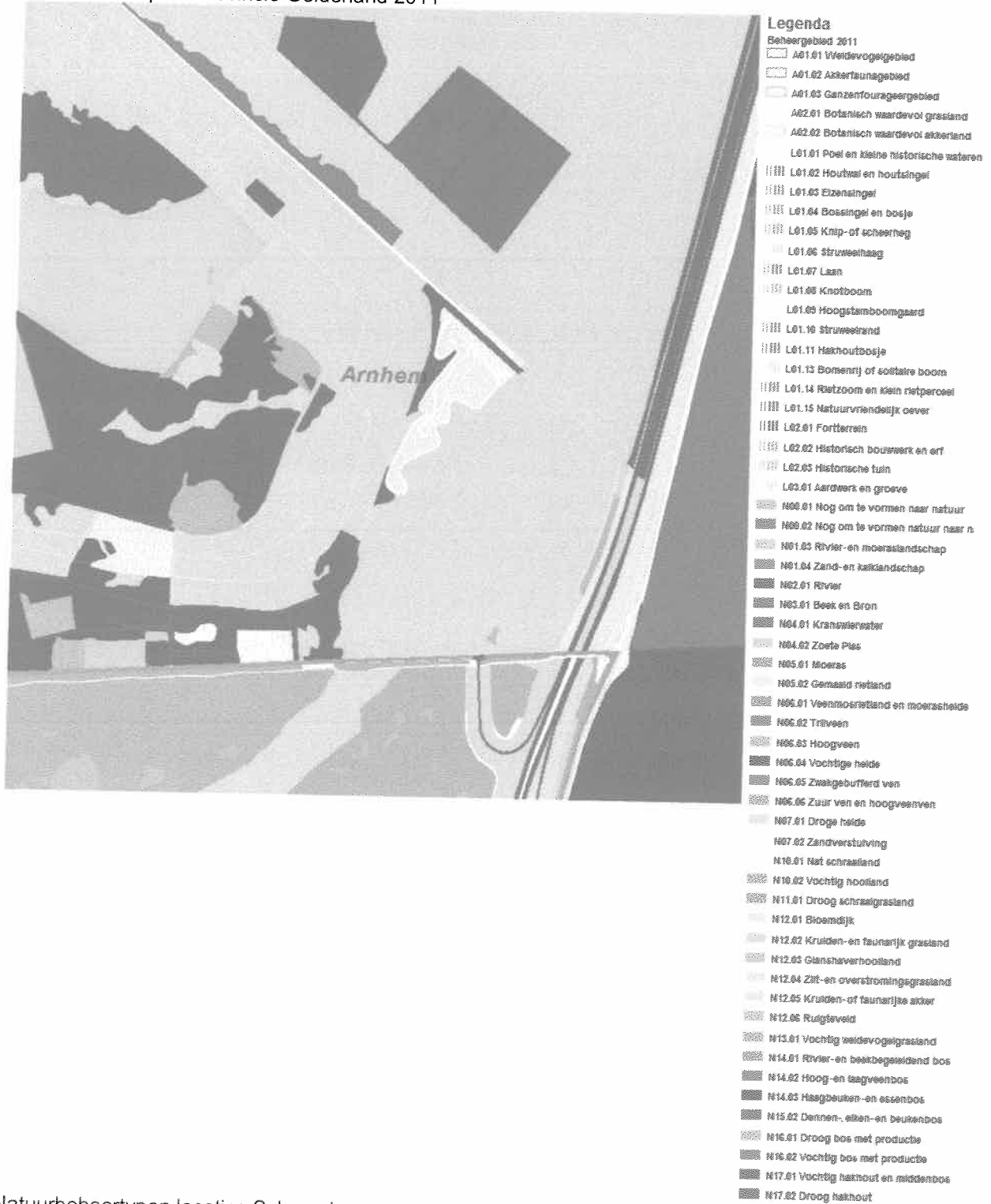
Broedvogelkarteringen Ministerie van Defensie.
Publicatie of verspreiding van deze gegevens is niet toegestaan.

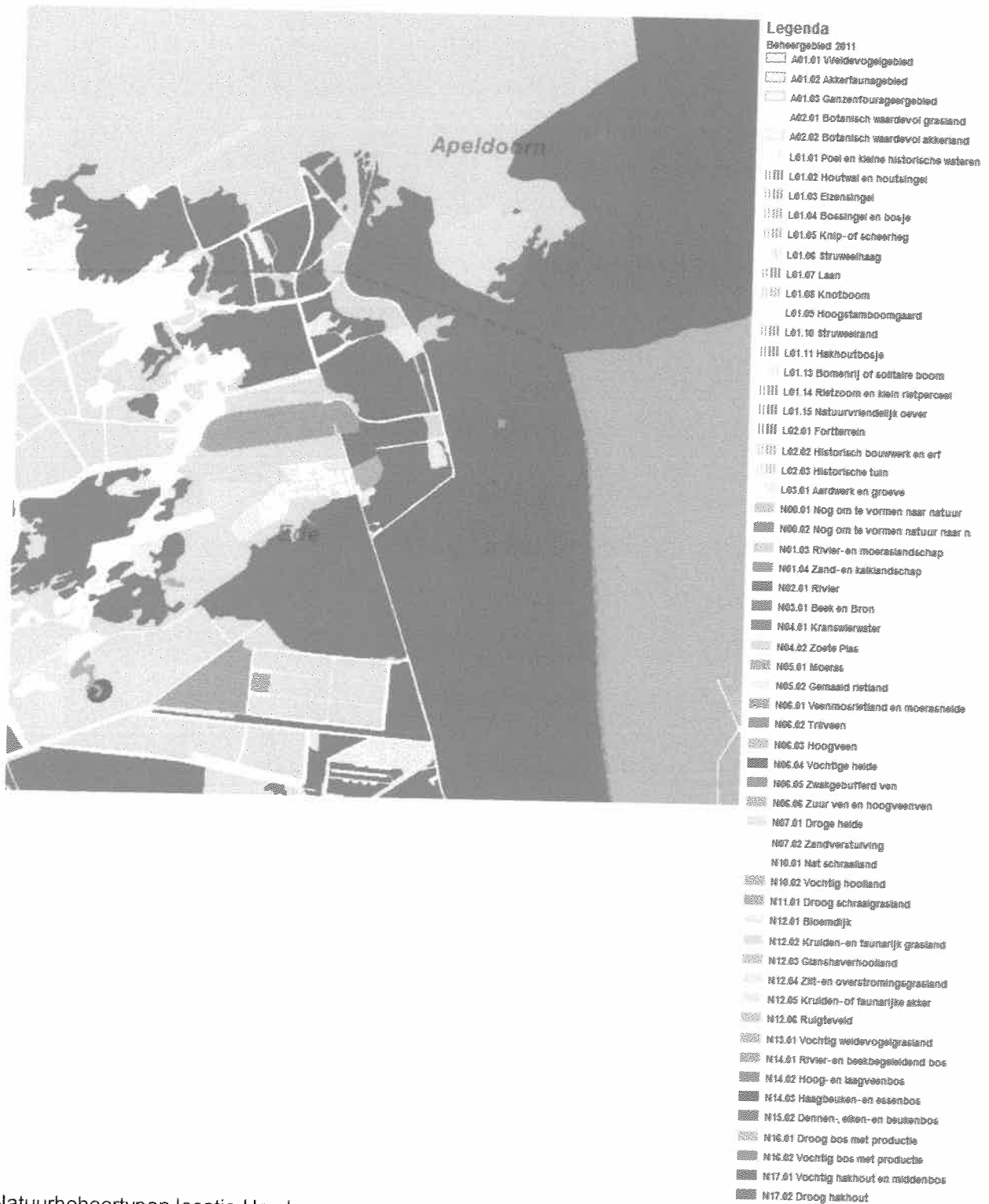

BIJLAGE 3

Natuurbeheerplan Provincie Gelderland 2011

Natuurbeheertypen locaties Schaarsbergen

Natuurbeheertypen locatie Harskamp